

Zaradi pritiskov iz Slovenije bo občni zbor

NA SEJI upravnega, izvršnega in nadzornega odbora Zveze slovenskih organizacij so odborniki soglasno sklenili, da je potreben sklic izrednega občnega zbora. Potreba je nastala zato, ker je ZSO pod hudim pritiskom tistih politikov v Sloveniji, ki so zadolženi za stike s slovenskimi manjšinami. Neposredno je reakcija izzvala izjavo podpredsednika slovenske vlade Marjana Podobnika, ki je tudi predsednik Ljudske stranke.

Kot je znano, je Podobnik prevzel stališče NSKS, ki bi rad izvedel volitve v nekakšno skupno organizacijo. Ugotovitev odborov ZSO je, da sicer zveni na prvi pogled to zelo lepo, vendar je v praksi neizvedljivo. Tale volitve bi pomenile konkuriranje v smislu burjenja nacionalnih čustev, pomenile bi ugotavljanje manjšine in vpisovanja pripadnikov narodne skupnosti v nacionalni kataster. Narodno skupnost bi istovetili s stranko, to pa je s stališča demokratičnosti povsem nesprejemljivo, saj se večina Slovencev v Sloveniji politično odloča po drugih merilih kot po nacionalnih.

ZSO pa je tudi v hudih finančnih škripcih, saj je v primerjavi z letom 1995 dobila lani komajda tretjino denarja iz Slovenije (od 5,9 milijona na 2,2 leta 1997). S tem se seveda ne da poslovati, sploh pa ne izdajati časopisa. Pritisk preko financ se torej že udejanja, kakor sta to že napovedala Podobnik in državna sekretarka Logarjeva.

Tiskovna konferenca ZSO

Na izredno odmevni tiskovni konferenci je predsednik ZSO dr. Marjan Sturm obrazložil stanje v odnosih z republiko Slovenijo in poudaril, da si ZSO ne more dopustiti vsiljevanja političnih smernic in da na Korošem nismo podaljšana roke Slovenije. Vodimo politiko, za katero smo prepričani, da je pravilna in v smislu razvoja in integracije v združeni Evropi. Politično poenotenje namesto pluralnosti bi pomenilo tudi poskus ustvarjanja države v državi. Manjšinske organizacije so zadolžene za ohranjanje in razvoj jezika in kulture, manjšino je treba depolitizirati, političen naj bo vsak posameznik, ki se udejstvuje po svojem osebnem

prepričanju in ne po usmerjenosti nacionalnega kolektiva.

Zgodilo se je, je rekel Sturm, da se v Sloveniji dogaja isto kot na Koroškem, kjer je postalo manjšinsko vprašanje stvar pakta med strankami in ga usmerjajo predvsem strankarski motivi namesto državnih. Politični koncept ZSO je usmerjen v naslednje tisočletje, koncept Narodnega sveta pa ima svoja izhodišča v 19. stoletju, je poudaril Sturm. Evropska integracija pa ne sloni na nacio-

nalističnih pristopih do konfliktnih situacij. Na vsak način pa je osnova za pravice manjšine člen 7 avstrijske državne pogodbe, kjer so zajete tako kolektivne kot individualne pravice, pravice do šolstva, medijev in tudi do različnih organizacij.

Glede odnosov z NSKS pa je bilo povedano, da obe organizaciji družijo skrb za jezik in kulturo, razdvaja pa ju želja po politični homogenizaciji in po zanikanju pluralizma med narodno skupnostjo. S. W.

Na prvi ponovoletni prireditvi na Radišah sta presenetili domači likovni umetnici Maria Tolmaier (desno) in Traudi Lipuš (levo). V drugem delu pa je v zadovoljstvo vseh pel moški zbor »Trta« iz Žitare vasi.

Stran 5

PREBLISK

■ Politika je vse prej kot prijetna zadeva. Čeprav naj bi v njej zmagovala pamet, pa se ob njej krepko krešejo čustva. So politiki, ki agirajo širše, z vidika cilja, pa taki, ki agirajo in reagirajo iz trenutnih razpoloženj in kratkoročnih povezav v vsakdanjiku. So politiki, ki se odločajo na osnovi prijateljskih pa celo družinskih povezav, in drugi, ki vidijo tudi vsakdanje dogodke v kontekstu končnih ciljev.

Problem manjšinske politike je predvsem, kako približati manjšino večinskemu narodu, a ne kot nekaj eksotičnega, kar zadeva samo »druge« (se pravi nas), temveč da je narodna skupnost sestavni del družbe, v kateri živimo vsi

skupaj. S tem imajo težave tako pripadniki manjšine kot tudi večine. Ne živimo izven teritorija, tudi ne izven političnega dogajanja v državi, imamo samo nekaj specifičnih, dodatnih hotenj in načinov izražanja – to sta pred-

Mišja luknja

vsem uporaba jezika in kulturno udejstvovanje.

Naloga slovenskih organizacij je skrbeti za ohranitev in razvoj tega jezika in kulture, ni pa njihova naloga, da bi pripadnike manjšine silile v en sam politični kot. Lahko se izkaže, da bo postal tak kotiček mišja luknja in prav toliko pomemben. S. W.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na

tradicionalno
spominsko
svečanost

v spomin padlim borcem
proti fašizmu in žrtvam nacističnega nasilja

v nedeljo, 1. februarja 1998, ob 11. uri,
na pokopališču v Svečah.

Slavnostni govornik: dr. Janko Malle, tajnik SPZ

Prisrčno vabljeni!

Odmevi na izjave ZSO

Medtem ko je koroški tisk korektno in pozitivno poročal o izjavah ZSO, pa je preko tiskovne službe ÖVP v Celovcu prišla izjava, v kateri deželna poslanca Raimund Grilc (ÖVP) in Melita Trunk (SPÖ) zahtevata od Sturma, naj »se drži pravil demokracije v smislu skupnega zastopstva Slovencev« in grozita z izstopom iz sosveta.

Trunkova je medtem to izjavo že dementirala, dr. Sturm pa je za tisk izjavil, da se ZSO se-

veda drži omenjenih pravil, glede skupnega zastopstva pa je opozoril, da zakon ne dopušča ugotavljanja nacionalnosti. Volitve na osnovi nacionalnosti bi bile mogoče le, če bi zakon spremenili, to pa odklanjajo tudi vse druge manjšine v Avstriji.

Dr. Sturm očita poslancema, da se zavzemata za nacionalističen koncept manjšinske zaščite. Če pa hočeta spremembo zakona, se morata obrniti na zakonodajalca.

Bo Clinton ostal v Beli hiši?

Takoj po Clintonovem zagotovitvi pretekli ponedeljek na konferenci za novinarje, ki jo je

strogo nadzorovano vodila njegova žena Hillary, da ni imel spolnih odnosov z Monico Lewinsky in da nikoli ni nikogar nagovarjal k lažnivemu pričanju, je nemška televizijska postaja »proSieben« objavila razgovor z novinarjem ameriškega rodu Johnom F. Jordanom. Kot dober poznavalec ameriških razmer in njihovega pravnega sistema je napovedal, da bo Clinton ostal v predsedniški funkciji. Menil je, da je bila njegova izjava dovolj prepričljiva za javno mnenje in da je ali resnično neomadeževan ali pa izrazil dober lažnivec. Jordan seveda še ni vedel, da so ameriški časniki še isti večer objavili napoved nekega tajnega agenta FBI, ki je menda pripravljen pričati, da je predsednika celo zasačil v intimnem erotično-seksualnem odnosu z Moniko. Afera dobiva vse širše obsežnosti, Clintonov manevrski krog pa je vse bolj sklenjen. Le kako mu bo še težko, če se bo oglasilo vseh neka-ko sto žensk, za katere krožijo novice, da jih je »osrečil«.

DRUŠTVO SLOVENSKIH PISATELJEV/PISATELJIC, PUBLICISTOV/PUBLICISTK IN PREVAJALCEV/PREVAJALK V AVSTRIJI ■ FILM MLADJE ■ KOROŠKA DIJAŠKA ZVEZA ■ KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA ■ SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

Slavnostna prireditev ob

Slovenskem kulturnem prazniku

sreda, 4. februar 1998, ob 19.30, v Mladinskem domu, Celovec

Janko Messner (slavnostni govor)

Premiera novih filmov

Film mladje (mentor: Miha Dolinšek)

»HOTEL INTERCONTINENTAL«
Oliver Marčeta, Niko Sturm

»AHASVER«
Tim Wüster

»KAMNOSEK«
Oliver Marčeta

»VEČERNICA«
Andrina Mračnikar

KONGRES LIBERALNE DEMOKRACIJE SLOVENIJE

Najmočnejša stranka v Sloveniji v znameju stabiliziranja

PO GESLOM »Dosledno naprej« je konec prejšnjega tedna imela po štirih letih vladna stranka Liberalna demokracija Slovenije v Mariboru svoj dvodnevni kongres. LDS je v vladi že tretje volilno obdobje, to pomeni, od vsega začetka nove države. Predsednik LDS Janez Drnovšek je hkrati tudi ministrski predsednik. V zdajšnji vladi sestavlja koalicijo z Slovensko ljudsko stranko, ki ji predseduje Marjan Podobnik, podpredsednik vlade.

Strankin program

Program stranke je naravnani v Evropsko unijo, treba bo spremeniti še precej zakonov, da bo slovenska zakonodaja ustrezala normam EU, na primer davčno zakonodajo, ureditev pokojninskega sistema in usklajitev z evropskimi pravnimi sistemi. V svojem govoru je predsednik vlade Drnovšek večkrat poudarjal, da je ena glavnih usmeritev stranke izogibanje polarizaciji. Čeprav da je težko s koalicijskim partnerjem in se včasih zdi, da bi šlo lažje brez njega, pa da bi ne bilo dobro, če bi Slovenci imeli v tem obdobju en sam političen blok. Politični bloki pa da niso dosegli še dokončne globalne razdelitve, a ta da je pomembna predvsem za zgodovinarje in ne za volilce. Posredno je tudi zavrnil poskušne tako imenovane »lustracije«.

Poudaril je dosedanje dosežke v gospodarstvu in stabilnosti države in visoko monetarno trdnost. Reforme pa da so potrebne, sicer bi se lahko zgodilo, da Slovenija doživi čez dobro desetletje finančni zlom. Opozoril pa je tudi na krhkost miru v Evropi, na rastoče šovinizme in ksenofobijo. Država da gradi na osnovi individualnih državljanskih pravic. »Proces združevanja Evrope je neustavljiv, sicer so težave in skepse, a ta proces ima svojo

ljali. Prav zato je Drnovšek poudarjal, da je LDS »sredinska stranka«, ne levo in ne desno.

Ženska kvota

Na volitvah je bil seveda za predsednika spet potrjen Janez Drnovšek, podpredsednika pa sta Igor Bavčar in Tone Rop. Generalni tajnik stranke je Gregor Golobič – torej nobeni ženski ni uspelo, da bi prišla do najvišjih mest v stranki. Praksa je torej še vedno daleč za teorijo: na kongresu so delegati namreč izglasovali 30-odstotno kvoto žensk na delegatskih listah; kljub temu, da je za podpredsednico kandidirala tudi ženska, ni bilo nič z izvolitvijo.

V diskusijah je bilo več očitkov na račun prevelikega popuščanja koalicijskemu partnerju ter na »fevdalizacijo« resorjev.

V začetku pa so kongres pozdravili poslanci strankarsko sorodnih strank iz Anglije, s Hrvaške, iz Bosne, Makedonije, iz Avstrije pa je prišel podpredsednik Liberalnega foruma Frischenschlager. V imenu manjšin je kongres pozdravil dr. Marjan Sturm in rekel, da bo prav odprta in v prihodnost naravnana politika Slovenije najboljši zaveznik manjšin. S. W.

Bo 30-odstotna ženska kvota v LDS zdržala?

dinamiko. »Prav tako pa si želi Slovenija postati članica severnoatlantskega pakta (NATO).

Ravnatežje med gospodarskim tekmovanjem in socialno varnostjo pa da je ena najvažnejših nalog bodoče politike, saj ne gre, da bi eni venomer le »zmagovali«, drugi pa bi bi le izgub-

Z optimizmom v novo leto

Predsednik združenja koroških industrijalcev (IV) Hermann Hirsch je na novinarski konferenci ocenil razvoj domače industrije v preteklem letu zelo pozitivno. Razveseljivo je, da bo letošnji porast industrijske proizvodnje po podatkih WIFO znašal 4,5 odstotka in bo za en odstotek večji kot lani. Manj razveseljivo pa je učinek na razvoj delovnega trga, kajti po njegovih besedah ni pričakovati novih delovnih mest. Vsota vseh investicij pa naj bi obsegala 1,2 milijarde šilingov. Po podatkih mnenjskega povpraševanja med industrijalci, ki je bilo izvedeno decembra lani, so naročniške knjige polne, stroji in uslužbenci pa delajo s polno paro.

50 koroških firm v Sloveniji

Predsednik Hermann Hirsch (IV) je oštevilčil vrednost izvoza iz Koroške v Slovenijo z dvema milijardama šilingov in je skoraj tako velik kot v razvito in bogatejšo Italijo (2,5). Vrednost celotnega avstrijskega izvoza v Slovenijo za leto 1995 znaša 9,8 milijarde šilingov. V primerjavi znaša vrednost izvoza na Japonsko le 7 milijard šilingov!

Cilj politike je, tako je dejal Hirsch, v naslednjih petih letih

okrepiti raziskovalno delo in podpirati inovativne projekte. Njegova želja je, da bi skupno z občinami, deželno in zvezo investirali 5 milijard šilingov, kar bi tudi pozitivno učinkovalo na delovni trg. Zahteval je zmanjšanje javne uprave in eficientno delovanje le-te. Nadalje je zahteval, in to ni novo, da se okrni vpliv socialnih partnerjev pri določanju plač in kolektivnih pogodb. Po njegovi predstavi naj bi bile mezdne pogodbe pod infalcijo, vsako podjetje pa naj bi reguliralo plače po gospodarskih zmogljivostih. Zahteval je znižanje visokih stranskih mezdnih stroškov (Lohnnebenkosten) ter odpravo nekaterih cerkvenih praznikov.

Evropska integracija

Hermann Hirsch je vroče zagovarjal postopno integracijo vzhodnih in južnih držav ter uvajanje denarne vrednote evro, ki bo trdna in konkurenčna z ameriškim dolarjem in japonskim jenom. Bojazen in predsodke, ki jih imajo Avstrijci v zvezi z integracijo drugih držav, pa je treba premagovati predvsem v glavah. Navdušenost nad projektom ZOI 2006 »Senza confini – Brez meja – Ohne Grenzen« pa je povezal z velikimi možnostmi krepitve Koroške ne le kot turistične, temveč tudi kot industrijske dežele v Evropi in svetu.

M. Š.

ORF o radiu AGORA in Korotan

Drugeče kot slovenski oddelek koroškega ORF, je preteklo nedeljo splošni avstrijski ORF v oddaji »Heimat, fremde Heimat« poročal o tistih novih radijskih projektih na Koroškem, Gradiščanskem in na Dunaju, ki bodo imeli težišče oz. prostor za manjšine. Tako je o razvoju na medijskem področju manjšin bila seznanjena širša avstrijska javnost.

Koroška radijska projekta AGORA in Korotan sta predstavila dr. Kristijan Schellander in mag. Marjan Pipp. Slednji je razliko med obema orisal tako: AGORA bo primerljiva s (kvalitetnim in informativnim programom Ö1, Korotan pa z (zabavnim) Ö3. Schellander je

menil, da za AGORA skupna licenca s Korotanom ni problem, saj je v redu, če se bosta programa razlikovala in dopolnjevala. Finančna sredstva naj bi država dala na razpolago dodatno k dosedanjim sredstvom za manjšino, saj je ustavno sodišče v zvezi s privatnimi radii ugotovilo potrebo po celodnevnom programu v jeziku manjšine. Kako v ospredju je za nekatere voditelje slovenske desnice v manjšinski politiki potreba po »zmagovalcih« in »poražencih«, torej polarizacija namesto poudarjanja skupnih interesov, pa je razvidno iz za gledalce po vsej Avstriji gotovo izredno pomembnega sporočila mag. Pippa: »Veliki poraženec« glede manjšinskega radija da je Zveza slovenskih organizacij, ker se ni hotela udeležiti pri radiu Korotan ...

Predsednik društva AGORA dr. Schellander, sam kot tudi nekateri drugi sodelavci in partnerji tega projekta član upravnega odbora ZSO, je Pippov spodrsrlaj za naš list komentiral takole:

»Na to raven se nočem spuščati. Nekateri pač veliko govorijo o skupnih zastopstvih, v praksi pa imajo problem z drugimi mnenji in pluralizmom. Oba radijska projekta naj bi delovala v interesu celotne manjšine in dobrega sožitja na Koroškem. To in pester ter kvaliteten radijski program je cilj AGORA, ne pa stalno ukvarjanje z nekimi smešnimi zmagovalci in poraženci ter poudarjanje nasprotij.«

MLADA slovenska država želi spremeniti domala vse, kar je bilo utečeno in uveljavljeno v Sloveniji, ko je bila še sestavni del Jugoslavije. Med tistimi zadevami, pri kateri politiki že leta nazaj ne najdejo skupnega imenovalca za konkretne spremembe, je vsebina prenove šolstva. Po dolgotrajnih in že mučnih vročih pogajanjih v strankah, ki so na oblasti, je te dni le prišlo do sporazuma glede ključnih in spornih vsebinskih vprašanj. Zadnje mesece preteklega leta je nekajkrat kazalo, da bo vladna koalicija med liberalno demokracijo in ljudsko stranko razpadla in to prav zaradi tega vprašanja. Očitno pa je oblast le toliko slastna, da so se politični veljaki uskladili, našli kompromise in s tem opoziciji dali vedeti, da bo na oblast potrebno počakati do naslednjih volitev.

Celotno prenovo šolstva bo strokovno vodil nacionalni kurikulumni svet. To ni nič novega, le kadrovske bo drugače zaseden, saj je šlo že doslej prav v tem organu tudi za to, katera politična opcija ima med člani več privržencev. In da bo strokovno delo lahko potekalo naprej, da bo šolstvo manj spolitizirano in da v kurikulumnem svetu ne bi imela vodilna stran-

NOV ŠOLSKI SISTEM

Devetletka v Sloveniji

ka premočnega vpliva, so medse sprejeli še štiri nove člane.

V naslednjih dveh mesecih naj bi po hitrem postopku spremenili šolsko zakonodajo. Dosedanji zakonski rok za uvedbo devetletke bo podaljšan, kar pomeni, da bodo novi program osnovne šole, ki prinaša zgodnejši vstop v šolo, nivojski pouk, izbirne predmete itd., uveljavili šele v letu 2003. Spremembe zakona o osnovni šoli napovedujejo, da bo dosednji predmet »etika in družba« zamenjan z novim predmetom »državljanstva vzgoja in etika«. S tem predmetom naj bi že pri otrocih razvijali zavest o državi, pripadnosti in narodni identiteti ter ohranjanju lastne kulturne tradicije. Poleg tega je v obrazložitvi še zapisano, da bi pri učencih razvijali državljansko etiko, ki naj temelji na načelih pluralne demokracije, nacionalne suverenosti in spoštovanju človekove osebnosti. Novi zakon o gimnaziji pa bi začel veljati že letos jeseni. To pomeni, da bodo v naslednjem šolskem letu poleg splošne in klasične gimnazije odprle vrata tudi umetniška, ekonomska in tehniška.

Težko je oceniti, ali napovedane spremembe zagotavljajo

več znanja mladi generaciji in ali bodo s tem tudi šolski programi sodobnejši. Novosti praviloma vedno bolj obremenjujejo otroke tudi v procesu šolanja. Le ti so namreč že desetletje bolj obremenjeni kot pa njihovi vrstniki v sosednjih državah. Vsekakor pa je na dlani, da se je o bodočem šolskem sistemu in spremembah vladajoča politika uskladila. Svoje bo v naslednjih dneh lahko rekla še opozicija in upajmo, da tudi še kdo drug.

Aleš Kardelj

Papežev zgodovinski obisk

Leto dni pripravljani obisk papeža Janeza Pavla II na Kubi je izzvenel zgodovinsko. Kuba naj odpre vrata demokratizaciji, Združene države Amerike pa naj prekličejo embargo na gospodarsko sodelovanje s Kubo. Zdravstveno zelo onemogli papež je svoje poslanstvo opravil v velikem stilu. Na zadnji maši v Havani je njegovo pridigo poslušalo kar okrog milijon vernikov. V njej je obsodil tako komunizem, ki da ljudem ne omogoča prave svobode, kot tudi brezobzirni

kapitalizem, v katerem so nekateri vse bolj bogati, drugi pa vse bolj revni. Med njegovo pridigo je bilo slišati klice »Živela svoboda!«. Kubanski voditelj Fidel Castro je papeža spremljal dejansko na vsakem koraku, od svečanega sprejema do poslovitve. V papeških krogih v Rimu so objavili njegovo zagotovilo, da kubanski režim ne bo več oviral verske svobode, iz ZDA pa doslej še ni bilo reakcije na papežev poziv o prenehanju gospodarskega embarga.

SEMINAR KIS V TINJAH O MARKETINGU

Zaščitite produkte, ne bojte se emocij!

Razvojnimi možnostmi južne Koroške, regionalnemu razvoju v obmejnem prostoru, večjezičnosti in regionalni zavesti, predvsem pa zahtevam in zakonitostim regionalnega marketinga ob upoštevanju kulturne pestrosti je bil namenjen dvodnevni seminar Kmečke izobraževalne skupnosti (KIS) pretekli petek in soboto, 23. in 24. januarja 1998 v Tinjah.

Seminar je bil dobra priložnost za primerjalno in globlje spoznavanje marketinških pristopov na primer v večnacionalni Švici, kjer kulturno, jezikovno in nacionalno pestrost načrtno vključujejo v marketinške koncepte in to pestrost kot skupno bogastvo seveda tudi primerno varujejo, so ponosni nanjo. Prav te marketinške plati kot pomembnega tržnega plusa se slovenski in dvojezični kmetje, predvsem pa uradna Koroška, ne zavedajo. Znani so celo primeri ekonomskega pritiska na tiste, ki se orientirajo po švicarskih modelih. Kajti slovenski ali dvojezični napis, ki reklamira regionalno slovensko koroško specialiteto, je za mnoge ljudi, urade in inštitucije ter tudi za podjetja še zmeraj nekaj nezasišnega, nekaj negativnega, nekaj, kar je bolje skriti in zamolčati.

A prav nadebudni primeri tistih kmetov in kmečkih pobud, ki so se zavestno odločili, da bojo svoje izdelke prodajali in reklamirali dvojezično ter tudi pod originalnim slovenskim imenom kljub pritiskom in nesmiselnim pripombam in komentarjem, ki se v ničemer ne razlikujejo od šovinističnih neumnosti in klevet, potrjujejo, da so dolgoročno ubrali pravilno pot, ki jim zagotavlja kupce in ime, kar med drugim potrjujejo primeri »Coppa kaša«, kmetija Gams na Ločilu, podjurski oljarji in drugi.

Seminar je odprl deželni svetnik Dieter Haller. Naglasil je važnost in potrebo takšnih in podobnih izobraževalnih pobud in ponudb.

Teoretsko-pojmovne osnove je kot prva položila mag. Kornelija Krajsits od Avstrijskega inštituta za prostorsko načrto-

Vzroki za ta slab razvoj so atmosferske in ekonomske narave. Očitno je južnokoroški prostor manj odprt za prekomejno sodelovanje, predvsem s Slovenijo, ekonomsko pa še zmeraj profitira osrednji (centralni) koroški prostor v trikotju Celovec-Beljak-Sentvid. Za Koro-

južnokoroški kmetje že uredničujejo (strojni krožki), ekonomsko zanimivi sektorji so biokmetovanje, kmečki turizem. Sploh pa velja, naj kmetje čim prej in čim bolj izrabijo prednosti prekomejnega sodelovanja, da se bojo uveljavili na trgu. V to jih bojo prisilili francoski in holandski agrarni koncerni najkasneje v trenutku, ko bojo masovno preplavili tudi obmejne trge. A takrat bo za marsikoga morda že prepozno, če bo zamudil vlak razvoja in ugodnost trenutka.

Kulturni turizem kot novo perspektivo za dvojezično Koroško je predstavila mag. dr. Susanna Janschitz, pri čemer je posebej poudarila prekomejne stike s Slovenijo in Furlanijo-Julijsko krajino. Profesor Andrej Moritsch pa je na primeru tromeje prikazal pomen dvojezičnosti za regionalno identiteto.

O regionalnem razvoju v obmejnem prostoru, oz. o delovanju marketinške družbe »Retzer Land« v češko-nižavstrijskem obmejnem pasu ter o gradiščansko-hrvaški Kulturni zadruzi KUGA kot impulzu, ki ga daje manjšinska kultura, sta spregovorila Hannes Weitschacher in Gerhard Emrich. Slednjemu je uspelo pokazati, kako obširno in pomembno lahko postane delo neke zamisli, ki temelji na kulturi sožitja, sproščenem in samozavestnem odnosu do lastne, manjšinske identitete in na zavesti, da je samo ohranjanje premalo za preživetje hrvaške kulture in jezika na Gradiščanskem, ampak da so potrebne strategije razvijanja in prilagajanja na zahteve časa in razvoja.

Osnove marketinga

Brezdvomno najbolj izzivalen je bil prispevek švicarskega

marketinškega strokovnjaka doc. Martina Blatter-Constantina, ki je kot manjšinec, kot nemškogovoreči živi v frankofonski Švici, izjemen poznavalec obeh mentalitet, francoske in alemanske in je kot tak tudi pristojna osebnost za prikazovanje različnih marketinških strategij. Constantin-Blatter je navzoče seznanil z nekaterimi njosnovnejšimi pravili marketinga. Naglasil je, naj se južnokoroške kmečke tržne ponudbe ne odrekujejo svoji jezikovni in kulturni samobitnosti in posebnosti, torej naj poudarjajo svojo slovensko in regionalno identiteto in naj se ne bojijo poudariti enkratnost in posebnost. Kajti tako se bojo pozitivno razlikovale od ostalih masovnih produktov, ker sta različnost in drugačnost izdelka pomemben tržni dejavnik, stvari naj se lotevajo z očmi kupca, ne pa izvajalca. Kmetje naj agirajo, ne pa zgolj reagirajo, naj začenejo razmišljati o kreiranju regionalne kulinarike, važne da so analize trga, pravilno pozicioniranje produkta, predvsem pa naj svoje proizvode in njihove znamke zaščitijo.

Blatter-Constantin je svoje izkušnje vnesel tudi v sobotne delovne skupine, kjer so sodelovali med drugim selski in kapelski kmetje.

Dober primer, kako regionalna kulinarika posebnost postane tržna uspešnica, ki zagotavlja dohodek kmetom, pa je »Scarnuz grischun«, podoben našim darilnim košaram. Scarnuz temelji na retoromanski kulinariki tradiciji kantona Grischun-Graubünden in ga danes razpošiljajo domala po cellem svetu. V delovni skupini »Scarnuz grischun« sodelujejo nemško in retoromansko govoreče kmetice.

Vodja Kmečke izobraževalne skupnosti Hans Madritsch z zastopnicama »Coppa kaša«

Foto: SV

vanje. V predavanju »Med osrednjim gospodarskim prostorom in mejo« je nakazala, kakšno mesto ima južna Koroška v primerjavi z drugimi avstrijskimi obmejnimi gospodarstvi. Po padcu železne zaveze in odpiranju meja doživljajo vzhodne avstrijske obmejne regije dinamično rast gospodarstva, pri čemer je to zasluga domačih malih in srednjih podjetij, ne pa mednarodnih koncernov. Ti so namreč svoje proizvodnje prenesli v dežele nizkega plačilnega nivoja.

Južna Koroška pa pade iz tega pozitivnega vzorca, brezposelnost na primer v velikovškem okraju je 12-odstotna.

ško žal še zmeraj velja, da bo treba najprej odstraniti ovire in meje v glavih, šele potem se bo začelo občutno spreminjati na bolje.

Kmečka samopomoč

Dr. Franz Greif z Zveznega zavoda za agrarno gospodarstvo je spregovoril o možnostih obmejnih regij v senci odpiranja Evropske unije na vzhod. Strokovnjak, ki trenutno sodeluje z desetimi partnerskimi projekti v vzhodni Evropi, je kmete pozval k samopomoči. Na srce jim je položil razne oblike prekomejnih kooperacij, predlagal jim je ustanavljanje produkcijskih krožkov in podobno, kar

TISCHLERJEVO nagrado, eno najvišjih odličij, ki jih podeljujejo koroški Slovenci, imenovano po pomembnem pedagogu in narodnopolitičnem delavcu slovenske narodne skupnosti Jošku Tischlerju, sta podeljevalca Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza letos namenila filmskemu snemalcu, mladinskemu mentorju in novi zvezdi na koroškem reklamnem nebu Mihi Dolinšku kot priznanje za nove oblike mladinskega dela, predvsem na področju filmskega ustvarjanja na Koroškem. Z letošnjim odlikovanjem je nagrada, ki so jo zadnja leta močno podredili ideološko-političnim interesom, nedvomno svobodnejše zadihala.

V zelo prijateljsko-osebnem nagovoru je sošolec in podpredsednik KKZ Miha Vrbinc orisal odlikovančev doslejšnjo pot, saj je najmlajši prejemnik Tischlerjeve nagrade, in njegove sanje o novih oblikah mla-

LETOŠNJA 19. TISCHLERJEVA NAGRADA

Miha Dolinšek je vreden prejemnik

Nanti Olip in odlikovanec Miha Dolinšek med podelitvijo nagrade.

Foto: SV

dinskega dela. Te sanje je Miha Dolinšek udejalnil zvest geslu, da je treba iti in ubirati svojo pot, ne pa posnemati drugih, pa naj je to bila skrb za tehnično brezhiben potek lutkovnih iger, snemanje samoniklih filmov, kreiranje (zmagovitih) reklamnih plakatov ali pa odločitev, da se bo v Kaliforniji naučil pilotiranja helikopterja. Predvsem pa se je držal zlatega pravila, da je treba mladini prisluhniti, jo jemati resno in ji ponuditi možnosti in priložnosti za udejstvovanje in dodatno izobraževanje.

Podelitev nagrade je že vrsto let povezana z odlikovanjem zmago-

valca govorniškega natečaja med dijaki. Zmagovalca je Milena Olip o nalogi mladine za ohranitev slovenstva na Koroškem ter o zgledu, ki ga ji pri tem dajejo starejši, predvsem pa osrednje politične organizacije.

Štefan Hafner, Dolinškov dolgoletni filmski sodelavec in sedaj študent filmske akademije na Dunaju, je pravilno dejal, da je Film mladje, kjer nastajajo Dolinškovi filmi, »nekaj med otroškim igriščem in vežbališčem za odkrivanje in novačenje mladih talentov« in da na Koroškem dolgo niso znali pravilno oceniti Dolinškovega dela, temveč so se mu raje posmehovali.

Miha je na počastitev odgovoril tako, kot smo od njega vajeni: svojstveno in samostojno. Namesto lepih besed je razdelil odprta pisma z jasnimi beseda-

mi in za premislek. Tri takšna sporočila, namenjena Mohorjevi družbi, Narodnemu svetu in Krščanski kulturni zvezi, je tudi prebral. V njih je zahteval pošten odnos do mladine, pripravljenost do dialoga med osrednjima organizacijama in sklad za inovativne kulturne projekte. Nekaterim nagovorjenim se je ob tem kar krepko zataknilo.

Podelitve nagrade, ki jo je s pesmijo olepšal ansambel »Vox«, so se udeležili škofijski kancler Mihi Kristof, predsednik ZSO Marjan Sturm, generalni konzul R Slovenije Jože Jeraj, operativni sodelavec državnega tajništva R Slovenije za Slovence po svetu Jure Žmavc, člani Tischlerjeve družine, vodja manjšinskega šolskega oddelka Tomaž Ogris in nadzornik Teodor Domej, ravnatelj slovenske gimnazije Reginald Vospernik in tajnik SPZ Janko Malle.

Nagrada, ki sta mu jo letos podelila NSKS in KKZ, je bila že skorajda nujna. Res pa je tudi, da med koroškimi Slovenci ni kakih drugih posebnih nagradnih skladov, ne za inovacije in ne za uspešnost.

Miha je doma iz Lepene, rojen leta 1962 v Železni Kapli. L. 1983 je zaključil slovensko gimnazijo, potem pa študiral medijsko komunikacijo. Do predlanskim je pretežno snemal za ORF, od takrat pa je samostojni filmski in videoproducent.

Že najkasneje od leta 1986, ko je začel snemati svoj prvi film z mladinci pod režijo Marjana Stickra (Tevžej), ga koroška javnost pozna. Vedno znova je okrog sebe zbiral mlade in z njimi skupno realiziral več kratkih filmov. Naj vas spomnim: »Še upanje«, »Prvi sneg«, »Govorice«, »Job« (po noveli Janka Mesnerja), »Karavanke«, »Backup – slovenska beseda na Koroškem«, »Ledena doba« ter »Bo bilo« (scenarij Andrina Mračnikar).

Za te filme je prejel že vrsto nagrad na tekmovanjih v Ebnseeju, prejel je zlato odličje Zveze kulturnih organizacij Slovenije, pred kratkim pa se je tem nagradam pridružila še ena: nagrada »Twister« za najboljši plakat, ki zelo pregnantno žigosa šovinizem in »kratkovidnost«.

Miha, spominjam se, da si se še lani nekoliko bal, da bi filmsko delo med mladimi ne zaspalo. Vendar smo tik pred premiero štirih novih filmov.

Je že tako: če hočeš narediti dobre filme, si moraš privzgojiti kader. Vsaka izkušnja je izredno pomembna in mladina potem vedno znova rada sodeluje. Mislim, da se ob delu niti ne zavedajo, kakšen odmev ima lahko film. Spominjam se, da smo bili ob snemanju »Tevžej« polnoma frustrirani zaradi neiz-

MIHA DOLINŠEK, KRITIČNI UMETNIK

»Pomena filmskega dela se bodo zavedali šele čez nekaj let!«

kušenosti sodelujočih, zdaj pa se je že veliko spremenilo na bolje. Pri ekipi je zdaj vedno kdo zraven, ki se že spozna, in ta pomaga drugim začetnikom. Važno pa je tudi, da narediš zasnovo, pri kateri ima mesto tudi neizkušena oseba.

Ob predaji Tischlerjeve nagrade si v odprtih pismih tudi nekoliko pokritiziral ...

Glavni igralci v filmu »Večernica«
Dolinšek

Ja, seveda. Mnenja sem, da imajo funkcionarji pri organizacijah premalo posluha za inovacijsko delo. Če bi bil kdo, ki bi znal res prisluhniti, potem bi imeli manj problema z mladino. Pisal pa sem tudi o finančnem skladu, ki bi moral biti za tovrstno delo na voljo. Način financiranja po projektih zavira spontano delo, saj je birokratska pot ob vlaganju projektov dolga, pa še več ne, ali boš dobil kaj odobrenega ali ne. Ideje morajo čakati in so zato v nevarnosti.

Tvojega dela z mladino ti v resnici ne plača nihče, vse delaš iz navdušenja. Kako to, da si

po tolikih letih dela še vedno idealist?

Rad delam to, imam dovolj volje, pa tudi željo, da se bo iz teh amaterskih vrst tu in tam kdo odločil za poklicno pot v tej smeri, bodisi kot snemalec, igravec, scenarist in podobno. Štefan Hafner je začel pri filmu mladje in zdaj študira na filmski akademiji. Prav tako Magda Kropiunik, ki je šla na AGRFT

DESNO: Tischlerjev nagradjenec Miha Dolinšek
Foto: SV

v Ljubljano. Vidim jih še nekaj, za katere mislim, da bi bilo filmsko področje pravšnje zanje. Ni mi pa všeč, če to mladino po prvih uspehih »pograbi« kulturne organizacije za svoje projekte in jih tako rekoč uporabijo zase, namesto da bi se naprej izobraževali.

Kaj ti pomeni film?

Pomeni mi poklicno pot, predvsem pa možnost za razvijanje kreativnosti v nečem, kar je drugačno. Mislim pa, da je za mladino tudi izredno važno, da se ob snemanju učijo delati: ko se kje zatakne, je treba hočeš-nočeš izpeljati projekt do konca in ne

obupati. Mladina navadno šele po premieri vidi, kaj je napravila, v vsej razsežnosti pa se bo tega zavedala verjetno šele čez nekaj let.

4. februarja bo premiera štirih novih filmov. Bi nam povedal še kaj o njih?

V okviru Prešernove proslave oz. slovenskega kulturnega praznika bomo predstavili štiri filme: eksperimentalni film

»Hotel Intercontinental«, njegova avtorja pa sta Oliver Marčeta in Niko Šturm, nastal pa je v sodelovanju z dunajsko likovno akademijo oz. z razredom slikarja Ch. L. Atterseeja.

Drugi film nosi naslov »Ahasver«, ki je prisposoba večnega iskanja, »Kamnosek« pa je animiran film Oliverja Marčeta. Gre za funkcionarje, ki se bojijo za svoje stolčke. Za četrtega »Večernica« (v smislu zgodbe za

lahko noč) je scenarij napisala Andrina Mračnikar, glasbo pa je prispevala celovška skupina »Sinnlos«.

Bi povedal še kaj o nagradi Twister?

Gospodarska zbornica vsako drugo leto razpiše nagrado za najboljše reklamne filme in plakate in slučajno sem videl razpis v časopisu. Če posmislim, da sodelujejo na tem natečaju velike in priznane reklamne agencije, je res nenavadno, da sem dobil nagrado, ko sem sam svoja firma in to še precej nova. Plakat sem naredil ob misli na olimpijske igre »senza confini«; kaj pomaga govorjenje o odprtosti in toleranci, ko mnogi še svojega najbližjega soseda ne vidijo – zato naslov »kurzsichtig«, kratkovidno. Kljub svrtilom, da že tako nimam možnosti, sem dobil nagrado za plakat, ki je najstarejša in najpomembnejša reklamna zvrst.

Miha, čestitam ti za obe zadnji nagradi in ti želim še veliko uspeha, pa tudi za naprej veliko zagnanosti pri delu z mladino!
S. W.

D
E
U
Kurzichtig
T S C H
S L O W
E N I S C H

VELIČASTEN vseslovenski znanstveni in knjigotrški načrt se sicer približuje svoji uresničitvi, a je malo verjetno, da se bo dopolnil po prvotnem rokovniku – s 13. zvezkom v zadnjem letu tega tisočletja. 11. knjiga nas pripelje šele do gesla Slovenska matica. Geslovnik se je namreč očitno pričel širiti z nastankom države Slovenije zlasti na račun do takrat manj upoštevane ali s prvotno vsebinsko zasnovo neuskladjene belogardistične plati slovenske zgodovine. Uredniškemu odboru zdaj predseduje akademik dr. Janko Kos, od Korošcev pa je v njem dr. Avguštin Malle.

Že zaradi dejstva, da je zibelka slovenstva prav Koroška, se pričakuje, da bo ta slovenska krajina v tako pomembnem delu ustrezno in dostojno zastopana. Nikakor si ne usojam presojati, ali je to v resnici tako, po moji vednosti pa menim, da vendarle pretežno je. Seveda lahko takoj pripomnim, da je Slovenski vestnik z ne vključenima urednikoma Lukanom in Rovškom že med zapostavljenimi, po drugi strani

ENCIKLOPEDIJA SLOVENIJE

V 11. knjigi obdelana Koroška

pa je res, da je v njem prava in bolj ali manj ustrezna množica koroških ali s Koroško povezanih imen. Tu mislim tudi veliko skromnejši delež tiste Koroške, ki je državotvorni del Slovenije. Tako lahko v 11. knjigi naštejemo 36 povsem koroških gesel oziroma imen, od katerih slednji pripada kakšna tretjina predvsem po zaslugi štirih obsežnejših gesel. Tu nikakor ni mogoče vseh gesel niti omeniti, vsekakor pa se lahko malo seznanimo vsaj z nekaterimi. Od teh so jih obdelali največ: dr. Avguštin Malle (gre mu priznanje, da je najprizadevnejši pisec), dr. Herta M. Lausager, dr. Branko Reisp, dr. Emilijan Cevc, Marjan Linassi, dr. Sergej Vrišer, dr. Tone Ferenc, Nada Vilhar in Janez Stergar.

Prvi je v najnovejšem zvezku omenjen profesor s celovške univerze Robert Saxer, predvsem zaradi podpore koroškim Slovencev in sodelovanja z uč-

telji nemščine v Sloveniji. Večina drugih imen, samoumevno, pripada zgodovini. Od tvorih Korošcev pa so tu še slavist mag. Anton Schellander, zgodovinar dr. Valentin Sima (oba iz Celovca), Slovenjgradčana umetnostna zgodovinarica Marjetica Simoniti ter njen brat klasični jezikoslovec in univerzitetni profesor v Ljubljani Primož, gospodarstvenik Blaž Singer iz Mač ter le še slikarka Vida B. Slivnik iz Radelj. Od vseh osebnih imen je to že kakšna tretjina.

Najbrž se že da slutiti, da je osebnosti v tej knjigi Enciklopedije razmeroma manj zaradi dveh zelo obsežnih gesel – Slovenci, Slovenija in še kar precej tistih s pridevnikom slovenska. Sorazmerno velik delež Korošcev in Koroške v tem obsežnem gradivu je pričakovano in samoumevno. Naj tu poudarim le, da je morda najzahtevnejši del slovenske zgodovine s

poglavjem OD 1918 DO 1991 z več razdelki, kot so npr. Razkosanje Slovenije ob prehodu iz Avstrije v Jugoslavijo, Slovenci v zamejstvu ter diaspori, Okupacija in zasedba z narodno osvobodilnim bojem in revolucijo, Zedinjena Slovenija ob koncu 2. svetovne vojne in boj za meje, Komunistično upravljanje ter delavsko in družbeno samoupravljanje, Nastanek in zmaga demokratične opozicije do sklepnega Osamosvojitvena vojna in mednarodno priznanje države Slovenije strpno in stvarno prikazal dr. Janko Prunk.

Tistim, ki bi pred geslom Slovenci v Italiji iskali kaj podobnega za koroške Slovence, naj pojasnim, da je bila snov obdelana v geslu Koroški Slovenci že v 5. zvezku leta 1991. Od Koroške v zemljepisnem pomenu pa je v tej knjigi, ki samo delno zajema črko S, prisotne komaj kaj: Sele (nad

Slovenjim Gradcem, nedvomno najbolj znane kot Meškova fara v več kot 40-letnem obdobju njegovega življenja, pa se je nazadnje vseeno zgodilo, da Meško pri tem geslu sploh ni omenjen) ter Sele pod Košuto, in seveda Slovenj Gradec in samo še Slovenj Plajberk.

Od drugih koroških gesel naj omenimo še nemško-slovenski zbornik Skupna Koroška, ki je med leti od 1974 do 1991 izšel v spoštovanja vrednih enajstih zvezkih, prvi politični list na Koroškem Slovenec (Celovec 1865–67) ter nekaj let starejši leposlovni list Slovenska bčela (Celovec 1850–53). Med zadnjimi gesli je tudi Slovenska krščanska socialna zveza za Koroško.

Enciklopedija Slovenije spada med tiste slovenske vsenarodne podvige, ki nedvomno povezujejo Slovence po vsem svetu. Knjiga je polna slikovnega gradiva, sodobnih preglednic in zemljevidov, veliko vsega tega je v barvah, tako da jo mirne duše privoščim vsem, ki si zanj lahko vzamejo čas in denar.
F. Lasbaher

Sobotno prireditev na Radišah je požlahtil še moški pevski zbor žitajske »Trte«

Foto: SV

V SOBOTO NA RADIŠAH

Žlahtna likovno-glasbena prireditev

V SLOVENSKEM prosvetnem društvu Radiše se je že ustalila navada, da vsako leto svojo prvo ponovoletno prireditev namenijo razstavi in koncertu. Tudi letos je bilo tako. Preteklo soboto zvečer je bila v zadnjem delu dvorane postavljena bogata razstava dveh domačih umetnic, in sicer Marie Tolmaier in Traudi Lipuš, roj. Tolmaier. Bila je tudi zelo posrečeno inscenirana, osvetljena in poudarjena s številnimi svetlobnimi telesi. Na stenah so visele živobarvne uokvirjene slike na svili, ure v keramiki, na mizah pa položeni številni keramični umetni izdelki, poslikave svile, okraski, nakit in podobno. Lepo za oko, koristno in smiselno za predvsem žensko uporabo.

Predsednik društva Tomaž Ogris je po občuteni uvodni pesmi domačega zbora v pogovorni obliki predstavil obe umetnici.

Maria Tolmajer prihaja iz pretežno nemškega okolja iz Labota, po poroki pa si je ustvarila dom na Radišah. Slika, kolikor ji dopušča čas v družini. Že vedno je bila kreativna, najprej se je ukvarjala z umetnostnim pletenjem, potem pa je prišla na slikanje na svilo. Razstavljal je že zunaj Radiš, doma, kjer jo vsi poznajo in je

tudi zato najtežje, pa prvič. Njen stil je globoko impresiven. Tega pa dosega z prefinjenostjo kombinacije barv, podkrepljenih s črto. Tokrat je predstavila nekaj stenskih uokvirjenih slik na svili, poslikane rute, šale in robčke, nekaj miniaturnih dek in kravate.

Peter Grilic v vlogi odličnega povezovalca v spletu »Moj očka ...« Foto: SV

Med njenimi deli je bila opazna tudi zibel s poslikano svilo. Sama pravi, da v vsako svojo stvaritev vnese del sebe.

Umetnostna keramičarka Traudi je Radišanka iz Verovca. S keramiko se je začela ukvarjati na celovski pedagoški akademiji ob študiju tehnično-ročnega dela. Nekaj časa je pavzi-

rala, aktivneje pa se s glinasto keramiko ukvarja potem ko si je nabavila peč in tako postala neodvisna. Sama pravi, da jo delo z glino veseli predvsem zato, ker si s tem ohranja stik s prvinsko naravo. Glino je mogoče oblikovati in vanjo vlagati svojo fantazijo.

Drugi del zelo lepo obiskane prireditve je bil namenjen koncertu žitajskega moškega zbora »Trta«, ki ga vodi zagnani Pavli Stern. Ta je koncert vodil tudi povezovalno. Na sproščen, pogosto tudi humoren način z dokajšnjo mero resnosti je gledalcem predstavljal pesmi in rekel tudi kako tehtno o slovenski pesmi in kulturi nasploh. Kar precej pesmi so Žitajčani zapeli iz Kernjakovega opusa. Prav, saj se približujemo njegovi 100-letnici rojstva. Ob zaključku njihovega dvodelnega celovečernega koncerta so nas še dodatno razveselili s spletom narodnih pod motom »Moj očka so mi rekli...«, ki ga je sestavil in deloma tudi priredil vodja Pavli, med pesmimi pa je s komentarji nastopil velik igralski talent, tenorist v zboru Peter Grilic.

Dokaj ogreto občinstvo se je s pevci zadržalo še na prijetnem srečanju v društveni kanti-

Jože Rovšek

V ŽELEZNI KAPLI

Korenika s »Podjunsko ohceto«

V soboto, 24. januarja, sta ansambel Korenika in Slovensko prosvetno društvo Zarja pripravila posebno kulturno prireditev pod naslovom »Podjunska ohceta«.

Uvodoma je predsednik društva Jože Blajs pozdravil številno publiko in poudaril, da je »Korenika« vsaj v polovični meri kapelski ansambel. Ne le da so trije njegovi člani Kapelčani, med seboj so spletili tudi mnogo kulturnih in družabnih vezi. Nato pa je vodja ansambla Albert Krajger razložil, kako je nastal ta njihov program in s čim se že nekaj let ukvarja. Predstavili so številne stare pesmi in melodije, ki jih je glasbeni etnolog Bertelj Logar zbral v posebni zbirki in so del njih posneli tudi na zgoščenki oz. kaseti. Posebnost teh pesmi je predvsem njihov petosminski takt, vsebinsko pa so vezane na stare predporočne in poročne

običaje v Podjuni, z mnogimi nauki in nasveti za novi zakonski par ter z dueti med posameznimi vlogami, ki jih imajo pri poroki camarji, tete, starešine idr. Z znanim »povštertoncem«, pri katerem so sodelovali tudi mnogi obiskovalci, pa so zaključili zanimiv in posrečen večerni koncert.

Med publiko pa so bili mnogi, ki so pred več kot dvajsetimi leti uprizarili podobno kmečko ohceta in ki so prepričani, da jim je petosminski takt še ostal v ušesih oz. petah. Ansambel »Korenika« in z njim Bertelj Logar pa so s svojim delom nedvomno prispevali velik delež, da se ti običaji ne bi pozabili. Albert Krajger pa je mladim v dvorani, ki se želijo poročiti po starem podjunskem običaju, obljubil, da jim bo ansambel zaigral, a jih ob tem opozoril, da so te nekdanje ohceta trajale tudi po dva in več dni. J. B.

MIHA VRBINC NAPISAL UČBENIK

Končno uporabna podlaga za tečaje

Miha Vrbinc, profesor na Zvezni gimnaziji za Slovence, je pri Mohorjevi izdal učbenik pod naslovom »Pozdravljeni! – Osnovni tečaj slovenščine«. Vnaprej je treba povedati, da smo si take knjige že dolgo želeli, saj so pri pisnih podlagah za tečaje, predvsem za začetniške, nastajale težave. Skoraj vsi učbeniki so bili doslej za začetnike pretežki, manjkalo je preglednih razpredelnic s slovničnimi pravili, pa tudi zbranih zanimivih tekstov.

V dvajsetih lekcijah in na 272 straneh je zbrano gradivo, ki je primerno tako za tiste, ki se prvič soočajo s slovenščino, kot tudi za tiste, ki že nekaj znajo in bi radi svoje znanje še razširili. Vrbinc je gradivo sestavil očitno iz praktičnih izkušenj, saj vodi občasno tudi sam tečaje za slovenščino. Knjiga je opremljena tudi z zadostnim številom bolj ali manj znanih tekstov sodobnih koroških in slovenskih piscev in s prevodi najvažnejših besednih

pojmov. Primerna je tudi za jezikovni pouk na ljudskih šolah, na srednjih tehničnih in trgovskih ter gospodinjstvih šolah. Poleg knjige pa lahko kupite tudi kaseto za vse tiste, ki želijo kontrolirati svojo izgovorjavo.

Učbenik »Pozdravljeni!« lahko kupite v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu; knjiga stane 378.–, kaseto pa 198.– šilingov. S. W.

OSNOVNI TEČAJ SLOVENŠČINE
GRUNDKURS SLOWENISCH

M

POKRAJINA '98

Razpis razstave fotografij na Jesenicah

Fotografska zveza Slovenije, Fotografsko društvo Jesenice, Geografsko društvo Gorenjske in Osnovna šola Koroška Bela razpisujejo bienalno fotografsko razstavo za mlade fotografe »Pokrajina '98«. Temi za razstavo sta dve, in sicer A: Pokrajina in B: Podrobnosti iz narave. Na razstavi lahko sodelujejo mladi fotografi iz Slovenije ter mladi zamejski Slovenci in to v dveh skupinah: 1. skupina do 16 let in 2. skupina od 16 do 21 let. Vsak avtor lahko pošlje

na razstavo šest črno-belih ali barvnih fotografij za vsako temo. Fotografije naj bodo formata od 18 x 24 cm do 30 x 40 cm.

Na zadnji strani vsake fotografije naj bodo sledeči podatki: naslov fotografije, ime in priimek avtorja ter starostna skupina (1 ali 2). Prireditelj bo tričlanski žiriji predložil v izbor samo dela, ki še niso bila razstavljena na bienalnih razstavah. Avtorji naj fotografije pošljejo na naslov: Osnovna šola Koroška Bela, Cesta talcev 2, 4270 Jesenice, Slovenija najkasneje do 31. marca 1998. Razstavo mladih fotografov »Pokrajina '98« bodo odprli v petek, 17. aprila, ob 17. uri na Osnovni šoli na Koroški Beli.

Številni obiskovalci so si z velikim zanimanjem ogledali umetnine Foto: SV

PRIREDITVE

ČETRTEK, 29. 1.

- ŠENTPETER, VŠGP
8.30 Lutkovna predstava »Cirkus prihaja«
CELOVEC, v Modestovem domu
18.00 Domski praznik
CELOVEC, Galerie 3, Alterpl. 25/2 – Žene v SPÖ
19.00 Podelitev ženske kulturne nagrade Caroline.
Nagrado bo predal minister Caspar Einem
ŠENTJAKOB V ROŽU, v farovžu – Regionalni center
19.30 Petje za pečjo
GRADEC, v klubu – KSŠŠ v Gradcu
20.00 Zaključna fešta in koncert. Od 21. ure bo za glasbo
skrbela skupina »Shiva Lakritz« iz Celovca

SOBOTA, 31. 1.

- HODIŠE – PLEŠERKA, v gostilni pri Svetiju – SPD »Zvezda«
20.00 Hodiški ples, igra ansambel Tonija Hervola. Bogat srečolov!
ŠENTJANŽ, v k & k – SPD Šentjanž
20.00 Dia-predavanje »Južna Amerika«. Predava Lajko Milisavljevič
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
20.00 Koncert »Alpe-Jadran v soglasju«. Nastopa Dvojezični zbor

NEDELJA, 1. 2.

- SVEČE, na pokopališču – Zveza koroških partizanov
11.00 Spominska svečanost za padle borce in žrtve fašističnega.
nasilja; slavnostni govornik dr. Janko Malle (tajnik SPZ)
RADIŠE, Zg. Rute, na Vičovnikovem griču – SPD Radiše
13.00 Zabavno smučarsko prvenstvo
ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
14.30 »Kaj s skriva za velikim trebuchom?«,
nastopa mlad. gled. skupina KD Škocjan
SELE, v farnem domu
15.00 Komedija »Danes bomo tiči«.
Gostuje: Kulturno društvo Jožef Virk, Dob pri Domžalah

SREDA, 4. 2.

- CELOVEC, v Mlad. domu, Mikschalle – film mladje, SPZ, KKZ
19.30 Proslavitev kulturnega praznika. Premiera filmov »filma
mladje« Koroške dijaške zveze. Avtorji Timi Wüster, Andrina
Mračnikar, Oliver Marčeta, Niko Sturm s snemalcem Miho
Dolinškom

ČETRTEK, 5. 2.

- CELOVEC, v Modestovem domu – Modestov dom
19.00 »Sapramiška«. Premiera lutkovne igre skupine »Mi smo mi«
RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
19.00 »Predavanje o zdravju pri delu«.
Predava dvor. svet. dipl. inž. Štefan Orasche

PETEK, 6. 2.

- ŽITARA VAS, v kulturnem domu – SPD Trta
19.00 Občni zbor

SOBOTA, 7. 2.

- TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
9.00 Slikanje ikon. Voditelj: mag. Ljubčo Deskoski in
mag. Silva Deskoska; traja do 14. februarja, do 13.00
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
9.30 Tečaj retorike za ženske. Voditelj: mag. Anna Moser
in mag. Astrid Malle; traja do 8. februarja, do 13.00
DUNAJ, Gatterburgg. 2a, Haus der Bege – KD avstr. Romov
19.00 »Fest der Roma« s plesom in glasbo
ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani –
SPD Zarja in SPD Valentin Polanšek
19.30 Prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku.
Sodelujejo: MePZ Sele, MoPZ »Trta«, MePZ »Zarja«,
gledališka skupina SPD »Zarja«, otroška igralska skupina
VOGRČE, pri Florjanu – Skupnost južnokoroških kmetov
20.00 Kmečki ples. igra ansambel »Fantje treh dolin«

NEDELJA, 8. 2.

- RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
10.00 Igrajo »Štirje letni časi«. Gostuje igralska skupina KD Brezje
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
11.00 Otroška pravljica igra »Kaj se skriva za velikim trebuchom«.
Nastopa Mladinska gledališka skupina KD Škocjan

SOBOTA, 14. 2.

- ŽVABEK, v farni dvorani – KPD »Drava« Žvabek
19.30 Veseloigra »Priložnostni dohtar« (Moliere – Vildrac).
Nastopa igralska skupina Žvabek
ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
20.00 26. ples »Danice«. Igra Alpe-Adria-Band; od polnoči naprej
bo vsako polno uro na razpolago taksi

SREDA, 18. 2.

- CELOVEC, v Mladinskem domu
19.30 Komedija »Sem pa tja« (Ödön von Horvath).
Nastopa igralska skupina SPD »Danica«

ČETRTEK, 19. 2.

- ŠENTJAKOB V ROŽU, v farovžu – Regionalni center Šentjakob
19.30 Liebeslyrik »Die unbekannte bekannte Christine Busta«,
mag. Krassimira Dimova

Višja šola za gospodarske poklice v Šentpetru

Vpisovanje v VŠGP in v Gospodarsko šolo bo od 9. do 28. februarja. Gospodarska šola je smiselna alternativa politenične šole in je močno življenjsko orientiran zaključek obveznega šolanja. Zato daje poseben poudarek praktičnim predmetom: računalništvu, obdelavi besedil, kuharstvu in strežbi, gospodinjstvu, predelavi tekstilij.

VŠGP vodi v petih letih do mature in s tem odpre pot na Pedagoško akademijo in na vse univerze. Kot poklicno izobraževalna šola pa seveda tudi omogoča neposreden vstop v

poklicno življenje v gostinskih, bančnih, pisarniških ipd. službah. Po uvedbi šolske avtonomije pa ima izobraževalna smer v Šentpetru poseben poudarek na turizmu in v gostinstvu.

Pogoji za sprejem: Uspešno zaključena 8. šolska stopnja na ljudski šoli, glavni šoli ali gimnaziji. Vsaj osnovno znanje obeh deželnih jezikov. Tudi za višjo šolo odslej odpade sprejemni izpit, če je zaključek na gimnaziji pozitiven ali so ocene na glavni šoli ustrezne. V kakšnem primeru je potreben sprejemni izpit, boste lahko izvedeli

v osebnem razgovoru z vodstvom šole. Prijave so mogoče osebno v šolski pisarni, po pošti ali po telefonu. Tiskovine za prijavo so na voljo v šolski pisarni, ki je odprta vsak dan od 8. do 15. ure, v sobotah do 12. ure, ali pa pri poklicnem svetovalcu na vaši šoli. Prijavnice lahko oddate vsaj do 28. februarja osebno ali pa na naslov:

Višja šola za gospodarske poklice, Šentpeter 25, 9184 Šentjakob, tel. 04253/2750, faks 275015.

Dr. Janko Zerzer, vodja šole

Ferienwohnung gesucht

Jahresmiete von Pensionistenehepaar gesucht; 2 Wohnräume, Dusche, Kochmöglichkeit, günstige Verbindung mit öffentlichen Verkehrsmitteln, Nähe zu einem Badesees wäre ideal.

Angebote an:
Krajanske Noviny
1010 Wien
Drachengasse 3/12
Tel. 0222/512 42 14.

NASTOPI UČENCEV GLASBENE ŠOLE

Četrtek,	29. 1., ob 18. uri	pri Gorsetu v Svečah
Ponedeljek,	2. 2., ob 19. uri	v društveni sobi v Šentjakobu
Torek,	3. 2., ob 19. uri	v Modestovem domu v Celovcu
Sreda,	4. 2., ob 16.30	v Provincialni, Celovec, orgelski odd.
Sreda,	4. 2., ob 18. uri	v ljudski šoli v Straji vasi
Sreda,	4. 2., ob 18. uri	v farni dvorani v Selah
Sreda,	4. 2., ob 18.30	v Kulturnem domu v Dobrli vasi
Četrtek,	5. 2., ob 18. uri	v Posojilnici v Pliberku
Četrtek,	5. 2., ob 18. uri	v društveni sobi v Škofičah
Četrtek,	5. 2., ob 19. uri	pri Cingelcu na Trati
Petek,	6. 2., ob 19. uri	v ljudski šoli v Bilčovsu
Petek,	6. 2., ob 19. uri	v farni dvorani v Šmihelu

Radio AGORA

prireja **radijski workshop** skupaj z radiom
Študent iz Ljubljane med 13. in 15. februarjem
v Kulturnem domu v Dobrli vasi.
Na programu je oblikovanje dvojezičnih oddaj.
Intersenti se lahko oglašijo pri Trude Wieser,
SPZ, tel 0463 / 51 43 00, ali pa pri Helmutu Peisslu,
tel. 04238 / 558.

Pavli Schafer s Suške gore – 50. rojstni dan; Franc Osojnik iz Lepene – 92. rojstni dan; Erna Rigelnik iz Škocjana – 60. rojstni dan; Dora Blažej z Letine – rojstni dan; Marica Piko iz Vidre vasi – rojstni dan; Ceni Pavlič z Obirskega – 60. rojstni dan; Tili Smertnik z Obirskega – 50. rojstni dan; Nani Mak iz Borovelj – 88. rojstni dan; Pavla Robitsch z Žužalč – 70. rojstni dan; Marija Rožman s Kota pri Pliberku – 81. rojstni dan; Mici in Tomi Mak iz Sel – osebna praznovanja; Tomi Rogavnik z Radiš – rojstni dan; Jurij Pečnik iz Podjune – rojstni dan; Marija Mokina iz Vijasic – rojstni dan;

PRAZNUJEJO

Marija Rohrmeister iz Nogradov – rojstni dan; Ani Miklau z Obirskega – 50. rojstni dan in god; Marjana Sadovnik iz Globasnice – rojstni dan; Agi Kuneth iz Šentjakoba – rojstni dan; Johana Ulbing s Kota pri Šentjakobu – rojstni dan; Loni Schellander z Moščenice – rojstni dan; Heinrich Lipusch z Remšenika – rojstni dan; Heinz Nečemer iz Lepene – rojstni dan in god; Pavla Lorberg iz Remšenika – rojstni dan; Franci Lipusch iz Lepene – rojstni dan; Arnold Rakuschek iz Sel – 20. rojstni dan; Janja Kolter in Mario Zablatnik – rojstni

dan in god; Tatjana Oraže z Obirskega – rojstni dan; Franc Dolinšek z Bele pri Železni Kapli – rojstni dan; Franci Osojnik iz Lepene – osebni praznik; Franc Notsch s Čemernice pri Šentjakobu – rojstni dan; Gabi in Tonej Blažej iz Podlubič pri Šmihelu – osebna praznika, prof. Zorka L. Weiss s Spodnjih Rut – rojstni dan; dr. Roman Schellander iz Borovelj – rojstni dan; dr. Marija Jurič-Pahor iz Trsta – rojstni dan; Hanzej Jernej iz Dobrle vasi – rojstni dan; Mirko Ogris iz Drabunaž – rojstni dan; Milan Wutte iz Vesel – rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODDAJE

- ČETRTEK, 29. 1.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
PETEK, 30. 1.
18.10 Kulturna obzorja
SOBOTA, 31. 1.
6.08 Od pesmi do pesmi – od srca do srca
NEDELJA, 1. 2.
6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (Monika Novak)
18.00 Za vesel konec tedna
PONEDELJEK, 2. 2.
18.10 »Kratek stik« – Dvojezičnost – posebna prednost?
TOREK, 3. 2.
18.10 Otroška oddaja
SREDA, 4. 2.
18.10 Glasbena oddaja
21.04 Slovenske popevke

DOBER DAN, KOROŠKA

- NEDELJA, 1. 2.
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 2. 2.
2.05 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)
I Poklican za življenje – vpisovanje v slovenske dvojezične, srednje / višje, splošno / poklicno izobraževalne šole
I Zavzet narodni in družbenopolitični funkcionar Hanzi Ogris – 75 let
I Pliberk: otroci pomagajo otrokom, obolelim za rakom
I Nove produkcije uspešnega krožka »film mladje«
I »Koš« – tudi najmlajši košarkarji kluba so z navdušenjem pri stvari

SLOVENSKI
VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/5143 00-0 • faks -71

DEŽURNI TEŠTEVILKE Jože Rovšek
ODGOVORNI UREDNIKI
Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo
Mirko Stukelj (-32) ... šport, oglašila
Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI
Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

Zadnjič sem se veselil nad Zlepo naročeno kritiko, ki je nisem naročil kot pozitivno, temveč samo kot kritiko, ki pa je izpadla kar prijetno. Toda kruta realnost spet enkrat kaže, da se na simpatične kritičarke in lepe kritike ni kaj preveč zanašati. Naj si kar nič preveč ne domišljam, me je po objavi obvestila taista kritičarka. Ni problem na isto reč napisati tudi drugačno kritiko. No, in mi je kar poslala primer takšne drugačne kritike:

»Profesorja Zmedo že poznamo kot tistega nergača, ki mu gre venomer vse v nos in ki se najraje norčuje iz tistih,

Prof. dr. Anton Zmeda

Njegovega levičarstva, simpatije do ženskega vprašanja in odprte politike ni mogoče jemati resno, saj »z ritjo podira kar zgradi z rokami (oz. glavo)«. Iz vsakega drugega stavka je mogoče zaznati njegovo pravo prepričanje, namreč: malomeščanščino, mači-

Ne čisto naročena kritika

ki so mu najbližje. Sam ne ve, kaj bi s sabo, zato se s svojim kobajagi duhovitim cinizmom vtikuje v področja, o katerih nima pojma. Slovenstvo ga očitno utesnjuje, saj mu smrdi tako na tej kot na oni strani Karavank, obenem pa ne zmore svetovljanstva, ki bi ga dvignilo nad lokalne zdrahe. Potopljen v bedo lastne nemoči brca in brklja, pri tem pa zgolj dviguje umazano blato, konstruktivnih rešitev pa nam ne ponudi, saj za te je potrebna čista voda in miren um brez kompleksov manjvrednosti.

zem in lokalpatriotstvo. Edino, kar smo mu bralci, predvsem pa bralke lahko resnično hvaležni, je to, da nam prizanaša z realistično fotografijo in nam raje nudi karikatur, kajti kdo ve kakšno razdejanje lahko takšna ambivalenca povzroči na še tako ljubkem obrazku.

In morala sprva lepe zgodbe? Na nič se človek ne moreš zanesti. Tako se razkrinkani in streznjeni profesor Zmeda – verjetno kar za nekaj časa – poslavljam od cenjenega bralstva, ki mi je tako potrpežljivo prizanašalo s kritikami.

Sicer smo še sredi pustnega časa, četudi imamo za seboj že nekaj plesov ... Vendar pa se mi zdi, da se letos ne bomo otresle pusta tudi tedaj ne, ko se bomo znašle že sredi posta. Vsaj če verjamemo nekaterim modnim revijam, ki so razglasile, kaj vse bo v letu 1998 »in« in kaj pod vsako kritiko.

Kar na prvem mestu tako imenovanih »guide-trend«-ov stojijo športni čevlji, kar bo po vsej verjetnosti veselilo tiste mladostnike, ki imajo vedno premalo denarja, tako da se morajo največkrat zadovoljiti le z enim parom (športnih) čevljev.

Spremembe pa bodo prizadele – vsaj če verjamemo napovedovalcem »trenda-časa« – v veliki meri tudi naš prosti čas in naše dopuste. Tri tedne na morju boste torej morale zamenjati z večkratno rajžo v vašo notranjost. Za to pa bo najbolj primeren in

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Piše dr. Štefka Vavti

menda tudi najbolj priljubljen ambient samostan. »In« je torej dopust v samostanu, kar smo redni konzumenti televizijskega sporeda že slutili!

Vse tiste, ki ljubijo rdeče ženske ustnice, bo morda presenetila novost, da bodo letos srečavali na cesti vedno več

Celo leto pust?

žensk z zelenimi ustnicami, zelenimi nohti in zelenim še kaj... Kako že nekateri pravijo? Sprememba je dobra in koristna ali pa »Abwechslung tut gut!«

Moda se bo menda usmerjala po tisti, ki smo jo nosile v vročih 70-ih letih. Škoda, da nisem shranila oblek, ki sem jih nosila kot najstnica!

Ali naj še nadaljujem vrsto modnih novosti? Pop-filmi

(»Spice world« in podobno), nakupovanje brez konca in kraja – tisti izmed vas, ki so »in« pravijo temu »shopping unlimited« – in tako dalje in tako naprej.

Ali nimamo drugih skrbi? se boste morda vprašale. Na eni strani sicer že več kot leto dni živimo z varčevalnim paketom, na drugi strani pa bomo hitro zdrsnile po »trendni« lestvici navzdol, ko nam bo v denarnici zmanjkalo denarja za »shopping unlimited«.

Vse to v času, ko narašča število brezposelnih, predvsem tudi mladih...

Pri naštevanju sem nekaj pozabila: »in« je menda tudi gledanje zvezd in zvezdnih slik. Res je, gledanje v zvezdnato nebo nam bo namreč pomagalo, da ne bomo več videle realnosti okoli sebe, ki žal nima velikokaj skupnega s tako imenovanim »trendom« časa.

Impresivne karikature Jožeta Dakskoflerja

V razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah so v petek, 16. januarja, odprli razstavo karikatur Jožeta Dakskoflerja, člana jeseniškega DOLIKa. Razstava bo na ogled do vključno 4. februarja letos.

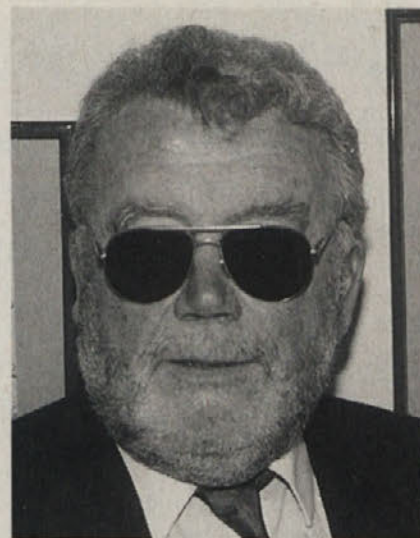
Da Slovencem likovnega hu-

morja zlepa ne bo zmanjkalo, dokazuje jeseniški slikar in upokojeni likovni pedagog Jože Dakskofler, ki se karikaturi že vrsto let posveča načrtno in ne samo občasno, čeprav samo kot ljubitelj. Ima spretno risarsko roko, ki s črno-belo linijsko risbo, temelječo na skrbni potezi, uspeva ujeti glavne fizične in karakterne značilnosti upodobljenec-karikiranec, ki jih včasih poišče v svojem vsakdanjem in delovnem okolju, predvsem pa mu jih kar sam ponuja naš politični vsakdan, prepoln majhnih in velikih zgodb, nezdog in tragedij, pred katerimi karikaturist nikakor ne more zatisniti očesa, saj ne velja zaman, da drži zrcalo politiki.

Politični dogodki in protagonisti slovenskega javnega življenja so glavna tema karikatur in satirično-humorističnih risb slikarja Jožeta Dakskoflerja. Karikaturist v

odnosu do teh ne ostaja samo nekakšen nezadovoljnejš s problemi našega časa. S svojim iskrivim in izbrano hudomušnim humorjem, ki pozna sicer jedko satiro, toda ne tudi žaljivega poudarjanja smešnega, nas pravzaprav želi spodbuditi bolj k razmišljanju kot k sme-hu.

L. Kerštan

Umetnik Jože Dakskofler pred svojimi karikaturami
Foto: Kerštan

Skoraj moram biti Shvaležen prof. dr. Antonu Zmedu, samozvanemu strokovnjaku farnientologije in razkrajalcu trpečega narodnega telesa na resda vedno bolj senčni strani Podkaravankja na poziv k dvoboju – le

tako je mogoče razumeti njegovo željo po kritiki, sploh pa njegovo plačano antikritičarko z one strani krvave meje. Saj res, sem si mislil, tako dolgo me že gnjavi to tanko piskanje na stroške poštenih slovenskih davkoplačevalcev, pa se še nikdar nisem potrudil toliko, da bi mu enkrat za vselej povedal svoje mnenje. Odločil sem se, da je čas zrel, da mu zabrišem pod nos vsaj stavek v odgovor – nič več in nič manj:

Sedem križev me tlači na upognjenih ramenih in že osmi me neusmiljeno grabi za vrat, a česa takega še ni videlo moje sicer vsega hudega vajeno in od grenkih solz, ki jih prelivam štiriindvajset ur dnevno (včasih še več) zaradi žalostne brezupnosti slovenskega naroda, mojega trpina, iz dneva v dan huje zatečeno oko: že ko ste v svoji profesorski zmedenosti prvič zašli v našo domovinsko javnost in se s svojim ničevim blebetanjem tako rekoč zagrizli v debelo kožo našega zdravega narodnega telesa, kot se pač spodobi le za najbolj prekanjene in bogve neuničljive zajedalce, me je zabodlo prav globoko v srce, ki ga je moja rajnika mati –

Dragi bratje in sestre po Kristusu!

Tudi če ste se že zdavnaj odrekli materi, domovini in Bogu, Vas kljub temu prosim, da izpolnite svojo narodno obveznost in objavite moje pismo, ki naj Vas spravi spet na pravo pot – tako mi Bog pomagaj!

Slovenija, moja zmedena!

Bog ji daj večni mir in pokoj – že na mojega rojstva dan podarila domovini, skoraj bi se mi bilo zapisalo, da ste me, Bog ne daj, ranili direktno iz srca v srce, a kaj, ko pa nosijo nepridipravi Vašega kova brčkone kamen na mestu, kjer poštenemu narodnjaku bije vir življenja v taktu nepokvarjene slovenske polke, no, na vsak način me je zabolelo že tedaj, ko sem prvič prebral Vašo pisarijo in s pomočjo Božje nezmotljivosti v hipu spoznal, da je to en sam napad na narodovo samobitnost, ki se je kljub vsem bolj in manj tujim jarmom ohranila do današnjega dne, in sicer z marljivostjo in prostovoljnim trpljenjem slovenskih poštenjakov – Vi pa se posmehujete našim žuljavim rokam z Vašo cuzibabo, ali kako že imenujete to najnovejšo iznajdbo peklenskega uživanja – a glej čudo: v najgloblji srčni bolečini mi je poslal Bog oče svojega sla, da mi razodene bližajoči se prihod novega Krpana z Vrha ali iz katerega od podobn(ik)ih log(ar)ov, ki bo udaril s svojo jekleno pestjo po mizi, ki trpi pisanje tako ničvrednih in narodno zavest uničujočih packarij, vendar se je upanje kaj kmalu

izkazalo za nično, kakor je nično Vaše vsega prezira vredno besedno kozlanje, kajti Krpana ni in ni hotelo biti, Vi pač tudi niste odnehali in spomnil sem se, da nas Bog in njegov zemeljski namestnik nista zapustila

prvič, ko pa že svojčas našega Slomška in njemu posvečenega doma v Celovcu (z vsemi prečstitimi možmi v njem) nista hotelo sprejeti v svetniški krog Božjih izbrancev (nekako se ne morem znebiti vtisa, da se mojemu trpljenju posmiha celo Jezus z dober meter visokega križa, ki visi nad mojo kmečko mizo), pa to kljub temu še ni bilo vse: nazadnje se najde še tista spriena potomka Eve, ki je prinesla greh in s tem vse zlo na našega naroda v svet, pa se ti meni nič, tebi nič upa še pohvaliti to Vaše nikomur in ničemur koristno početje, tako da sem zdaj trdno prepričan, da je šla vsa kulturna evolucija, o kateri pišejo na dolgo in široko številni pisuni današnjega pokvarjenega sveta, povsem mimo našega Marijinega naroda – predvsem pa mimo tistega dela, ki se je že v letih, ko je moje mlado telo še krasila ministrantska kuta, ko sem se zaobljubil srpu in kladivu, tako da mi ne preostane drugega, kot da padem na svoja trudna kolena in Vas prosim in rotim: prenehajte, preden boste do konca strli moje tako že preveč krvaveče slovensko srce.

Mao, Čriez jizaro

Pismo bralcev

Nekaj me ščipa!

V Našem tedniku številki 51/52 iz lanskega leta in v letošnji prvi številki (9. 1. 1998) berem reči, ki mi ne dajo miru. V NT na 3. strani piše: »... jasne besede M. Podobnika«. Rad bi tega »huspuda« pobaral, kdaj je prišlo do »obstoječe razdvojenosti znotraj naše narodne skupnosti«, »... da povzroča ta razdvojenost veliko nezadovoljstvo tudi v slovenski vladi sami«. »... Slovenija pa ni tako bogata, da bi lahko financirala škodljivo razdvojenost«. Po mojem prepričanju je ta »razdvojenost« nastala, ko so »ta mihni Petri« prevzeli krmilo samostojne Slovenije. Ta »razdvojenost« tudi Slovencem tostran Karavank ne da miru in še bolj nevarno je, kaj

»za'na župa« se bo skuhalo. To za nas koroške Slovence pomeni večjo nevarnost, kot ... Nekaj pa moram poudariti, da »komunistična Jugoslavija« ni pobarala, kaj za en »partajbihl« imaš, je le dala, današnji naši demokrati pa so le vzeli. Pa še lepe šilinge! Takrat pa Slovenci še niso bili »razdvojeni« in šiling oz. dinar ni smrdel. Ljubljanskim »huspudam« pa predlagam, naj nas pustijo pri miru, saj to, kar oni zahtevajo, niso od nas zahtevali niti komunisti. Pika!

Marinjak, Kotmara vas

P. S.: Ker so mi pri »našem tedniku« odklonili objavo tega pisma, sem kot bralec Slovenskega vestnika zaprosil uredništvo, da mi ga objavi v tem listu.

ODBOJKA

Spet zmaga in poraz Dobljank

Pretekli konec tedna je ženska ekipa Dob/AVC igrala na tujem. V soboto pri moštvu Hartberg, ki v dosedanem tekmovalstvu za obstoj v drugi ligi ni zmagalo še niti ene tekme, in v nedeljo proti Bad Vöslau, ki pa v tem tekmovalstvu še ni bilo poraženo. Cilj Dobljank je bil, da bi vsaj eno tekmo zmagale, kar jim je tudi uspelo.

Pravzaprav je bila želja Dobljank, da bi premagale nasprotnice iz Hartberga, ker te so namreč njihov neposredni nasprotnik za četrto mesto, kar bi pomenilo, da Dobljankam ne bi bilo treba v kvalifikacijo. Toda ekipa trenerja Supniga se nikakor ni mogla navaditi na telovadnico v Hartbergu, ki bi

jo lahko zamenjali z drsališčem, in tudi osvetljava ni bila primerna. Igra z obeh strani ni bila razburljiva in trener Dobljank ni bil zadovoljen s svojim moštvom. Iz Hartberga bi lahko odnesle tudi zmago, kajti podlegle so le z 2:3. Zelo pomembno pa je, da so Dobljanke proti njim dobile dva seta, ker bo ob koncu tekmovalja morda odločilna celo razlika v setih.

V nedeljo pa so se Dobljanke v Bad Vöslau počutile zelo dobro in se vrstile z zmago. Z igranje so povsem drugače kot pa prejšnji dan in s potrebno agresivnostjo ob mreži, popolno koncentracijo v sprejemu in obrambi dobile prva dva seta. V

tretjem setu pa so tudi domačinke igranje nekoliko bolj in ga po zelo lepi igri z obeh strani odločile zase s 15:12. V četrtem nizu so bile Dobljanke že s 3:10 v zaostanku, ko pa jim je trener dal potrebna navodila, so se spet zbrale in set in igro odločile zase. Še prav posebej pa je pretekli konec tedna v dresu Doba/AVC blestela legionarka Mojca Kristan z Raven, ki je v soboto in nedeljo igrala zelo dobro in nasprotnice z vsakim napadom spravila v zadrego.

Trener Supnig po tekmi: »S tekmo sem nadvse zadovoljen in vedno znova me preseneti volja do zmage in borbenost moje ekipe.«

M. T.

SMUČANJE

Živahno v Bilčovsu in Šentjanžu

Prvenstvo šolarjev: Bilčovska ljudska šola je pretekli teden na smučarskem dnevu izvedla tudi smučarsko tekmovalstvo svojih šolarjev. Od stotih, kolikor jih na šoli je, jih je tekmovalo kar sedemdeset. Znanje in rezultati so razveseljivi. Vodja šole in glavni smučarski trener Erih Užnik nam je posredoval naslednje rezultate: **1. skupina:** 1.

Ana Stefaner, 2. Sprachowitz Melanie; **2. skupina:** Manuel Maierhofer, 2. Michael Jesenko; **3. skupina:** 1. Roman Hedenik, 2. Jakob Jesenko; **4. skupina:** 1. in najboljša dneva Andrea Partl, 2. Sara Ogris; **5. skupina:** 1. Nicole Kruschitz, 2. Sabina Kropiunig; **6. skupina:** 1. Patrik Quantschnig pred dvojčkom Marcelom. Čestitamo!

Elanov pokal

Zelo dobro se starejši smučarji ŠD Šentjanž držijo pri zelo množičnem tekmovalstvu za Elanov pokal za starejše – od 30. leta dalje. Na tekmi v Podklostru (Dreiländereck) je bil Tomi Partl drugi, Toni Oraže pa je v svoji skupini zmagal in je v celotnem seštevku drugi. **Danielu Užniku** forma raste in aktivno tekmuje v FIS in Evropskem pokalu.

ŠAH

Slovenski »legionarji« med najboljšimi na Koroškem

Pri Slovenski športni zvezi (SŠZ) Kranjčan Dušan Zorko, pri SŠK »Obir« še naprej Dušan Joković

Ne samo v nogometu, odbojki ali kakšni drugi športni panogi, tudi v šahu »legionarji« odločilno prispevajo k večji kvaliteti in atraktivnosti prvenstev in turnirjev na Koroškem in v ostali Avstriji. To potrjuje pravkar objavljena avstrijska Elo-lista, veljavna za prvo polletje 1998. Med najboljšimi desetimi šahisti, ki igrajo v koroških klubih, je kar devet inozemcev iz Madžarske, Hrvaške in Slovenije. Edini domačin je – šele na sedmem mestu – avstrijski mednarodni mojster Franz Hölzl. Skoraj polovica »legionarjev« je iz Slovenije.

Na prvih treh mestih najdemo madžarska vele mojstra Jozefa in Csaba Horvatha (2544 oz. 2509 Elo točk) ter hrvaškega mednarodnega mojstra Vladimirja Hrešića (2415 Elo), ki igrajo vsi za ASK Celovec. Na petem in šestem mestu sledita s po 2401 Elo-točkami dva Slovenca: Fide-mojster Leon Mazi (Schachfreunde Beljak) in mednarodni mojster Robert Zelčič (Feistritz-Paternion). Na devetem in desetem mestu pa sta z 2381 oz. 2373 Elo točkami slovenska Fide-mojstra Ru-

dolf Osterman (Feistritz/Paternion) in Vojko Mencinger (ASKÖ Bekštanj).

Najvišji rating v ekipi Slovenske športne zveze (SŠZ) imajo igralci ŠD Tomo Zupan iz Kranja Dušan Zorko (2239), Aleš Drinovec (2202) ter šele 16-letni Uroš Kavčič (2192). Sledita Idrijčana dr. Vinko Cuderman (2150), Silvo Kovač (2130). Najboljši domačin v ekipi SŠZ je Arnold Hattenberger (2024) pred mag. Gorazdom Živkovičem (1902), dr. Jozijem Amruschom (1817) ter Dunjo Lukan (1809) in Aleksandrom Lukanom (1772).

Pri SŠK »Obir« je Škofjeločan Dušan Joković vnovič zvišal svoj rating na zdaj že 2177 Elo-točk. Sledita mu brata

Hans-Christian Wolte (1939) in Harald Wolte (1902). Pri SŠZ sta v drugem polletju 1997 najbolj napredovala Ivko Ferm (+26 Elo-točk) in mladi Roman Weber, ki je s 1351 Elo-točkami dobil svoj prvi rating, pri SŠK »Obir« pa Andreas Ojster (+27) in Andreas Karner (+12).

Šah-Elo-lista '98

Rating igralcev in igralke SŠZ/Carimpex I, SŠZ/Posojilnica Borovlje II in SŠZ/Posojilnice Bilčovs III (v oklepaju razlika k zadnjemu ratingu):

1. Dušan Zorko 2239 (-1), 2. Aleš Drinovec 2202 (+2), 3. Uroš Kavčič 2196 (-4), 4. dr. Vinko Cuderman 2150 (0), 5. Silvo Kovač 2130 (+3), 6. Žiga Žvan 2104 (-41) 7. Boris Mitrovič 2070 (0), 8. Arnold Hattenberger 2024 (-7), 9. mag. Gorazd Živkovič 1902 (+1), 10. dr. Joži Amrusch 1817 (-14), 11. Dunja Lukan 1809 (+5), 12. Aleksander Lukan 1772 (+5) 13. Avgust Vukanič 1768 (+2), 14. Rupert Reichmann 1692 (+6), 15. Ivko Ferm 1651 (+26).

Rating igralcev SŠK »Obir« I in II (v oklepaju razlika od zadnjega ratinga):

1. Dušan Joković 2177 (+5), 2. Hans Christian Wolte 1939 (+8), 3. Harald Wolte 1902 (-34), 4. Mirsad Besić 1884 (0), 5. Adem Ramaš 1819 (0), 6. Wolfgang Moser 1792 (-12), 7. Johann Wolte 1699 (-12), 8. Andreas Karner 1681 (+12), 9. Rainer Strasser 1649 (0), 10. Johann Stösser 1626 (+10), 11. Josef Hanschou 1601 (-34), 12. Peter Jammer 1574 (+2), 13. Manfred Topar 1566 (-12), 13. 14. Johannes Joschtl 1314, 15. Andreas Ojster 1293 (+27).

Rating ostalih slovenskih igralcev v drugih koroških moštvih:

Seppi Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1932 (+10), Boris Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1872 (+37), Pepi Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1868 (-123), Marko Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1860 (-63), Alojz Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1807 (-11), mag. Franci Rulitz (SV Zugzwang Celovec) 1720 (-62), Herbert Rulitz (SV Zugzwang Celovec) 1715 (+5).

I. L.

Slovenska športna zveza

Slovensko planinsko društvo v Celovcu in

Slovensko prosvetno društvo »Rož« v Šentjakobu v Rožu

vabijo na

jubilejni 20. zimski pohod

»Arihova peč« 1998

v spomin na padle borce
pod Arihovo pečjo

v nedeljo, 1. marca 1998

s pričetkom ob 9. uri

(odhod na koč med 9. in 12. uro)

pri Polancu na Čemernici (Hodnina)
nad Šentjakobom v Rožu

Pohod: Od Polanca mimo nekdanjega partizanskega bunkerja do planinske postojanke »Koča nad Arihovo pečjo« (1.084 m) in nazaj mimo Resmanove lovske kočice do Polanca.

Pogoji: Udeležba na 20. jubilejnem zimskem pohodu »Arihova peč« ni omejena. Pohodniki morajo biti zimsko in planinsko opremljeni. Držati se morajo poti, ki je označena. Pohodniki se vzpenjo na planino Bleščeco – Koča nad Arihovo pečjo (kontrolni žig) in se mimo Resmanove lovske kočice (kontrolni žig) vrnejo do Polanca najkasneje do 15. ure.

Prijave in štartnina: Prijave sprejemamo na dan pohoda med 9. in 12. uro. Štartnina znaša 60 šil. (800 tolarjev) za odrasle, za otroke in mladince pa 40 šil. (550 tolarjev). Udeleženci jo plačajo ob prijavi. Pohodniki prejmejo na štartu kontrolni kartonček in jubilejno značko. Vsak pohodnik prejme diplomu za udeležbo, če po prihodu v cilj predloži kontrolni kartonček. Kdor se zimskega pohoda »Arihova peč« udeleži 5., 10. ali 20., prejme še dodatno značko. Udeležbo mora dokazati z zbranimi kartončki.

Okrepčila, zdravniška služba: Vsak udeleženec prejme toplo pijačo in malico. Za zdravniško službo je poskrbljeno. Udeležba na pohodu je na lastno odgovornost.

Dovozi in parkirni prostori: Iz Šentjakoba v Rožu vodi označena pot proti Področici/Rosenbach preko vasi Leše/Lessach, Svatne/Schlatten in Hodnina/Kanin do štarta na Čemernici; za avtobuse priporočamo dovoz iz karavanškega predora po izvoznici za Šentjakob in nadalje v smeri Kot/Winkl, Hodnina/Kanin. Pot bo označena s kašipoti »Arihova peč«. Parkirišča so zagotovljena. Udeležencem iz Slovenije, ki dospejo skozi cestni predor Karavanke, ni treba imeti oz. kupiti vinjete za avtocesto!

V primeru preložitve pohoda zaradi slabega vremena dobite informacijo na tel.: 0463/318510 (iz tujine 0043 463/318510) ali na teletekstu RTV Slovenija (stran za planince).

Zveza koroških partizanov, soorganizatorica pohoda, opozarja svoje člane in vse, ki so prejeli njen delovni načrt za leto 1998, v katerem je bil pohod najavljen za 8. marec, naj se ravnajo po današnjem razpisu.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 4

Wan der Hek – dr. Euwe / Rotterdam 1942

Z napadom belih figur na trdnjavo in skakače želi beli vdreti po b liniji v črni tabor. Pri uredništvu tega načrta pa črni preseneti belega in položaj

na šahovnici se v trenutku spremeni v prid črnega. Kako poteka zmagovita kombinacija črnega, ki je na potezi?

Rešitev štev. 3

Zamenjave lahkinih figur ne obetajo črnemu nič dobrega, zato išče svojo priložnost v napadu na belega kralja in žrtvuje lovca s potezo 1...Lg1+! 2.Dg1: Seveda ne 2.Kg1: Dg3+ z matom. Sedaj sledi še druga žrtev 2...Sg4+! Utesnjenemu belemu kralju ni več pomoči! 3.hg4 Dh6+ 4.Lh4 Dh4: mat!

